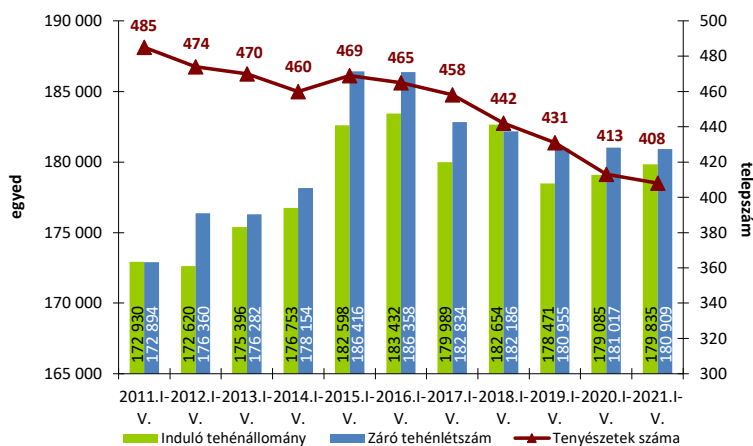
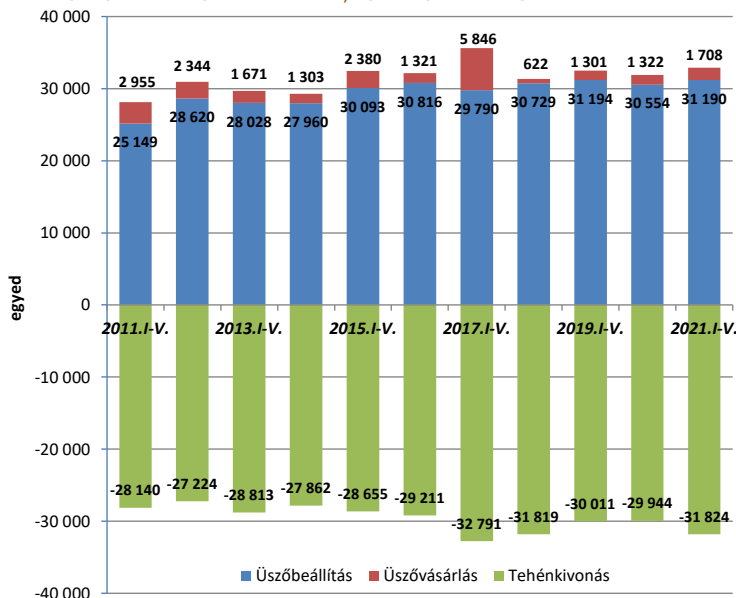


A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

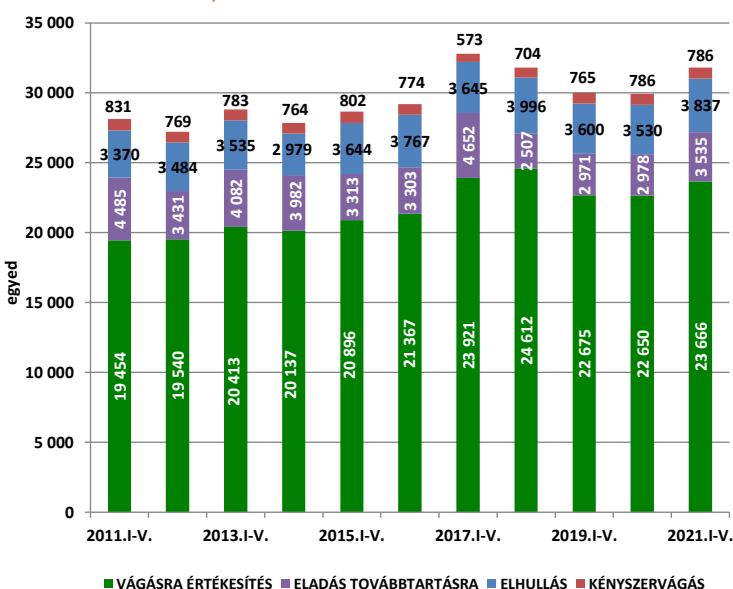
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSÁMA (DB, 2011-2021. I-V. HÓ)



2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-V. HÓ)



3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-V. HÓ)

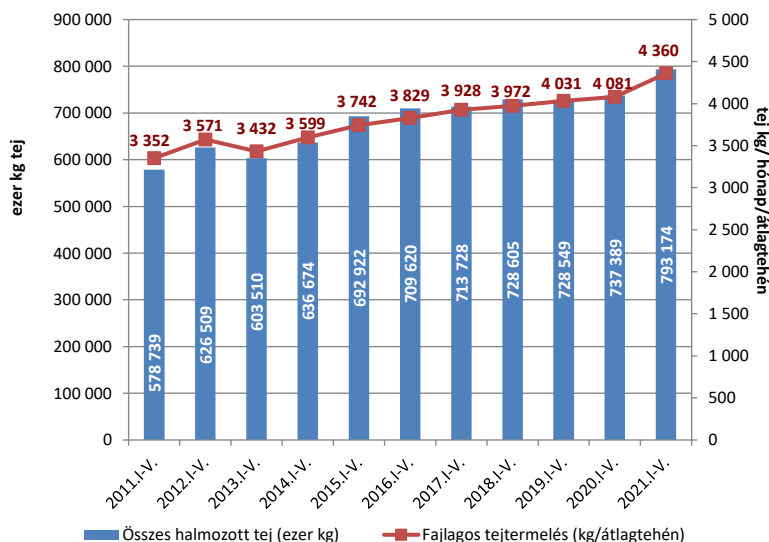


Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehénállományok száma 2021 májusában 1-gyel (-0,3%) csökkent az előző hónaphoz képest, és 5-tel (-1,2%) kevesebb, mint 2020 májusában. 2021. május végén 108-cal kevesebb (-0,1%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, a termelésellenőrzött tehenpopuláció stagnált. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehénállományok száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 15,9%-kal (-77) kisebbedett, viszont 2011 májusa óta a záró tehénlétszám nőtt (+8.015 egyed, +4,6%). Így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 356-ról 443-ra (!) emelkedett, a tejelő tehénállomány koncentrációja erőteljes.

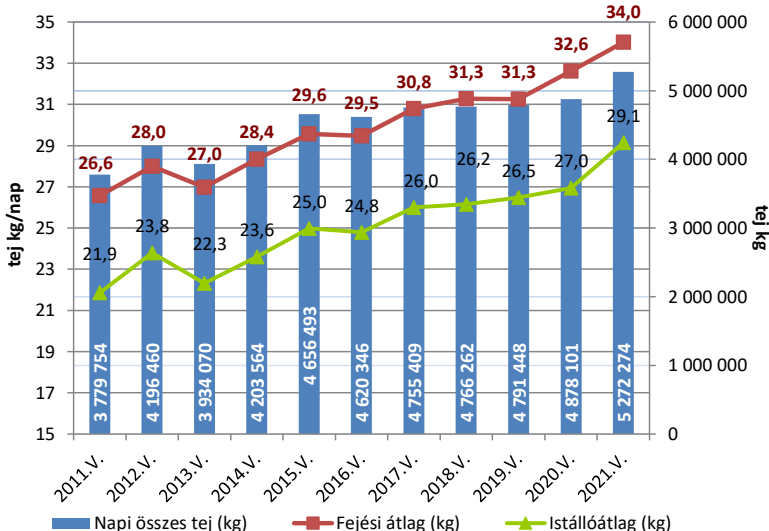
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2020-ról 2021-re – egy év alatt – gyakorlatilag stagnált (+750 tehen; +0,0%), és az állomány 2021 első öt hónapjában enyhén bővült (+1074 egyed; +0,6%). Összességében 2021 első öt hónapjában a tehénkivonások száma nőtt (+1880 egyed; +6,3%), ugyanakkor ezt bőven ellensúlyozta, hogy mind az üszövételek száma (+386 egyed; +29,2%), mind – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma érezhetően nőtt (+636 egyed; +2,1%) 2020 hasonló időszakához képest, így az állománypótlás mértéke meghaladta a kivonásokét.

2021 első öt hónapjában az állományból kivont tehenek 74,4%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 23.666 volt), ami átlagos aránynak számít. A tehénkivonások 2,5%-áért (786 egyed) a kényszervágás volt felelős, ugyanakkor 12,1%-át (3.837 egyed) az elhullás tette ki, amelyek átlagos értékeknek számítanak a vizsgált időszakban. A továbbtartásra értékesített állatok aránya 11,1% (3.535 egyed) volt, amely az alacsony értékek közé sorolható. 2021 első öt hónapjában az induló tehénállomány 13,2%-át selejteztek, 0,4%-át kényszervágták, 2,1%-a elhullott és 2,0%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 17,7%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest magas aránynak tekinthető.

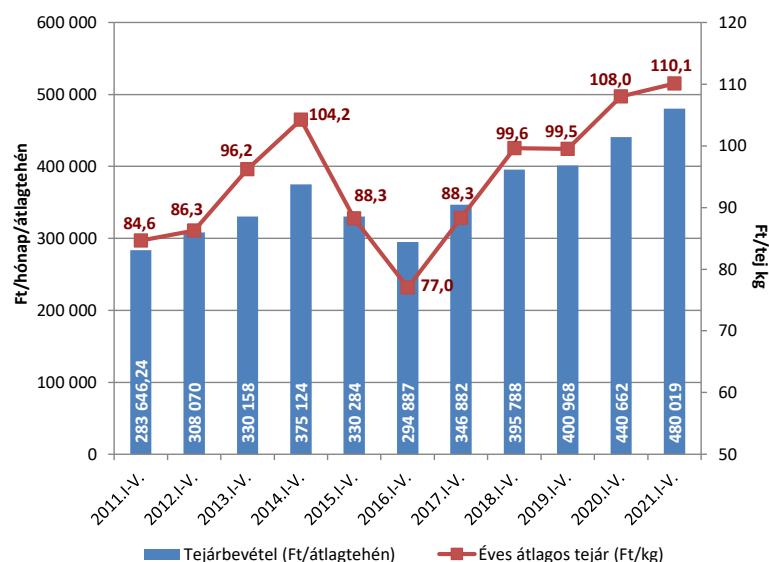
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-V. HÓ)



5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. V. HÓ)



6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. I-V. HÓ)



Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2021 első öt hónapjában jelentősen nőtt (+55,8 millió kg; +7,6%) 2020 hasonló időszakához képest, és meghaladta a 793 millió kg-ot, ami az elmúlt 10 év legnagyobb első öt havi halmozott tejtermelésének felel meg. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés 4.360 kg-ra nőtt (+279 kg; +6,8%), ami szintén rekord. 2011 és 2021 első öt hónapja közötti időszakban a fajlagos tejtermelés növekedése 30,1%-os (!) volt (+1008 kg), míg az összes halmozott tejtermelés még nagyobb mértékben, 214,4 millió kg-mal (+37,1%) emelkedett.

2021 májusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év májusi termeléséhez viszonyítva jelentősen nőtt (+394,2 ezer kg, +8,1%) napi 5,3 millió kg-ra, ami a legnagyobb érték az elmúlt 10 évben. 2020 májusához képest mind a fejési átlag (+1,4 kg, +4,3%), mind az istállóátlag jelentősen nőtt (+2,1 kg, +8,1%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 1,49 millió kg-mal lett több (+39,5%), a fejési és istállóátlag 7,44, ill. 7,28 kg-mal nőtt (+28,0%, ill. +33,3%), ami igen jelentős, gyakorlatilag folyamatos emelkedésnek tekinthető.

A tehenenkénti tejárbevétel 2021 első öt hónapjában 480 ezer Ft volt átlagosan, 8,9%-kal nőtt 2020 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első öt havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 6,8%-os és tej árának 2,0%-os növekedésében keresendő. 2011 első öt havához viszonyítva a nominális tejárbevétel 69,2%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 30,1%-os és a tej árának 30,1%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási ára 110 Ft/kg fölött van, viszont a nyerstej kiviteli ára jelentősen, 100 Ft/kg alá csökkent, a korábbi években már megfigyelt szezonális ingadozásnak megfelelően. A globális és az európai uniós piacon a tej- és tejtermékek értékesítési árai, valamint a tejtermékek nemzetközi tőzsdei árai jellemzően enyhén emelkedtek, stagnáltak májusban, jelentős változás továbbra sem várható.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem